

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/Issue 14 (Şubat/February 2024), s. 1208-1228.

Geliş Tarihi-Received: 11.12.2023

Kabul Tarihi-Accepted: 22.01.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1403058

Okul Öncesi ve İlkokul Öğrencilerine Yönelik Derlenen Anadolu Masalları'nda Karakter Güçlerinin İncelenmesi

Investigation of Character Strengths in Anatolian Fairs Collected For Pre-School and Primary School Students

Tuğçe ÇETİNER AKALIN*
Mehmet MURAT**

Öz

Bu araştırmanın amacı okul öncesi ve ilkököl öğrencileri için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından derlenen Anadolu Masalları'nda yer alan karakter güçlerinin belirlenmesidir. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Veri kaynağı Milli Eğitim Bakanlığı'nın derlediği 15 okul öncesi, 15 ilkököl olmak üzere 30 masaldan oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından Peterson ve Seligman'ın (2004) karakter güçleri ve erdemler sınıflaması esas alınarak oluşturulan 'Karakter Güçleri Formu' kullanılmıştır. Araştırmada betimsel analiz yöntemiyle veriler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre her masalda en az bir karakter gücü belirlenmiştir. İncelenen masalarda en çok vurgulanan erdem "insaniyet" olurken en çok vurgulanan karakter gücünün "nezaket" olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte "öğrenme aşkı" ve "alçakgönüllülük" karakter gücüne hiçbir masalda rastlanılmamıştır. Ayrıca özgünlük, çok yönlü bakış açısı, yaşam coşkusu, şükran ve mizah karakter güçleri okul öncesi ve ilkököl olmak üzere toplam 30 masal içerisinde sadece bir kez yer aldığı belirlenmiştir. Araştırmanın bulguları ilgili alan yazın doğrultusunda tartışılmış olup okul öncesi ve ilkököl grubuna yönelik karakter gücü ve erdemler açısından zengin masalların belirlenerek var olan listeye dahil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Masalları, karakter güçleri, erdemler, okul öncesi, ilkököl.

Abstract

The aim of this research is to determine the character strengths in Anatolian Tales compiled by the Ministry of National Education for preschool and primary school students. This study is a qualitative research and document analysis method was used. The data source of the research consist of 30 fairy tales, 15 of which are preschool and 15 primary school. The 'Character Strengths Form', which was created by the researchers in line with the Peterson and Seligman's (2004) classification of character strengths and virtues, was used as a data collection tool. Research data were analyzed by descriptive analysis method. According to the findings, at least one character strength was determined in each tale. While the most

* Uzman Psikolojik Danışman, Millî Eğitim Bakanlığı, e-posta: tugce.17.cetiner@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7078-132X

** Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Gaziantep/Türkiye, e-posta: mmurat6147@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3946-7006.

emphasized virtue in the examined tales was "Humanity", it was determined that the most emphasized character strength was "kindness". However, the character strengths of "love of learning" and "humility" have not been encountered in any fairy tale. In addition, it was determined that the character strengths of creativity, perspective, zest, gratitude and humor were included only once in a total of 30 fairy tales from preschool and primary school. The findings of the research were discussed in line with the relevant literature, and it is recommended that fairy tales rich in character strengths and virtues for preschool and primary school groups be identified and included in the existing list.

Keywords: Anatolian Tales, character strengths, virtues, pre-school, primary school.

Giriş

Okul öncesi ve ilkököl yıllarında kitaplar, oyunlar ve çeşitli etkinlikler yoluyla çocuklara karakter eğitimi verilmesine önem verilmektedir. Çocukluk döneminde bireylerin karakterlerinin güçlü yönlerini geliştirmek erdemli, topluma katkıda bulunan ve mutlu bir yetişkin olmalarının kapısını aralamaktadır. Bu doğrultuda sosyal ve psikolojik iyi oluşun merkezinde bulunan pozitif psikoloji sorun odaklı bakış açısı yerine önleyici bir yaklaşımla bireylerin karakterlerinin olumlu yönlerini geliştirmeye odaklanmaktadır (Park ve Peterson, 2008). Karakter güçleri, erdemleri tanımlayan kişiliğin ahlaki açıdan değerli bulunan yönlerini temsil eden psikolojik süreçler olarak ele alınmaktadır (Peterson ve Seligman, 2004; Park ve Peterson, 2008). Bununla birlikte karakter güçleri, bireylerde farklı derecede bulunan pozitif özelliklerin duygu, düşünce ve davranışlarla ifade edilmesi olarak da tanımlanabilmektedir (Park, Peterson ve Seligman, 2004).

Kültürlerarası çalışmaların sonucunda fikir birliğine dayalı olarak Davranışta Gözlenebilir Değerler (Value in Action [VIA]) sınıflandırması ile 6 erdem altında 24 karakter gücü tanımlanmıştır Peterson ve Seligman, 2004; (Park ve Peterson, 2008). Birinci erdem olan Bilgelik, bilgiyi elde etmeye yönelik meraklı ve ilgili olmayı, orijinal fikirler üretmeyi ve perspektif alabilmeyi içeren bilişsel güçleri içermektedir. Bu erdemin altında öğrenme sevgisi, özgünlük, merak, çok yönlü bakış açısı ve açık fikirlilik olmak üzere beş karakter gücü yer almaktadır. İkinci bir erdem olan Cesaret, içsel ve dışsal engeller karşısında hedefe ulaşabilmek için heyecan duymayı, duygu ve davranışların sorumluluklarını almayı, korkmadan sebatla ilerlemeyi içeren duygusal güçleri kapsamaktadır. Cesur olma, azim, dürüstlük ve yaşam coşkusu olmak üzere dört karakter gücü Cesaret erdemini oluşturmaktadır. Üçüncü erdem olan İnsaniyet diğer insanlarla anlamlı yakın ilişkiler kurmayı, yardım etmeyi, duyguların farkındalığını ve uyum sağlamayı içeren kişilerarası güçleri ifade etmektedir. Sevme/Sevilme, nezaket ve sosyal zekâ olmak üzere üç karakter gücü bu erdemin unsurları olarak yer almaktadır. Dördüncü erdem olan Adalet, grupla uyumlu bir şekilde çalışmayı, adil olmayı ve grup ortamında pozitif ilişkileri yönetmeyi içeren toplumsal güçleri temsil etmektedir. Bu erdemin altında takım çalışması, hakkaniyet ve liderlik olmak üzere üç karakter gücü yer almaktadır. Beşinci erdem olan Ölçülülük, duygu, düşünce ve davranışları düzenleyebilmeyi, hatalara yeniden şans verebilmeyi, dikkatli tercihlerde bulunmayı ve tevazu sahibi olmayı içeren aşırılığa karşı bireyi koruyan güçleri ifade etmektedir. Öz-düzenleme, affetme, alçakgönüllülük ve tedbirlik bu erdemin altında yer alan dört karakter gücünü oluşturmaktadır. Son olarak Aşknlık erdemi ise yaşamda çeşitli alanlardaki güzelliği takdir edip teşekkür etmeyi, hayatın anlamı hakkında tutarlı inançlara sahip olmayı, gülebilmeyi ve iyi bir geleceğe ulaşma çabasında olmayı içermektedir. Bu erdemin altında estetik ve mükemmelliğin takdiri, şükran, mizah, umut ve maneviyat olmak üzere beş karakter gücü bulunmaktadır.

Karakter güçleri çocuklar ve ergenlerde birçok olumlu özellikle

ilişkilendirilmektedir. Örneğin, karakter güçlerinin yaşam doyumu (Gillham, 2011; Buschor, Proyer ve Ruch, 2013; Ruch, Weber, Park ve Peterson 2014), mutluluk (Park ve Peterson, 2006), öznel iyi oluş ve okul işlevselliği (Shoshani ve Slone, 2013; Shoshani ve Shwartz, 2018; Kor, Pirutinsky, Mikulincer, Shoshani ve Miller, 2019), öz yeterlik (Ruch ve diğerleri, 2014) ve okula uyum (Shoshani ve Aviv, 2012; Shoshani ve Slone, 2013) ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca ergenlerde azim ve dürüstlük karakter güçlerinin akran zorbalığına maruz kalmayı azalttığı; azim, alçakgönüllülük, maneviyat ve dürüstlük karakter güçlerinin ise akran zorbalığı yapmayı azalttığı bulunmuştur (Gülbahar ve Sarı, 2022). Bununla birlikte karakter güçlerinin depresyonla negatif ilişkili olduğu (Gillham, 2011; Tehrançi, 2018; Taytaş ve Kardeş, 2022) stres ve travmanın olumsuz etkilerine karşı bireyleri koruduğu belirtilmektedir (Park, 2004; Park ve Peterson, 2009). Fan ve diğerleri (2022) ise çocukluk çağı travmasına maruz kalan ergenlerde intihar düşüncesini azaltmak için karakter güçlerini geliştirmenin önemine vurgu yapmaktadır. Bu doğrultuda çocukluk döneminde karakter güçleri eğitiminin verilmesinin risk faktörlerini azaltarak gelişimsel açıdan çocukları destekleyeceği söylenebilir.

Çocuk ve ergenlerin iyi oluşuna katkıda bulunarak onları olumsuz etmenlerden koruyan karakter güçlerinin okullarda çalışılması bir gereklilik olarak kabul edilmektedir (Park ve Peterson, 2008; Karatay, 2011). Ebeveynlerin ve eğitimcilerin temel amacı çocukların zihinsel, bedensel, duygusal ve ahlaki açıdan sağlıklı olarak gelişmeleri ve iyi alışkanlıklar kazanmalarınıdır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973; Park, 2004; Park ve Peterson, 2008). Bu doğrultuda karakterin güçlü yönlerinin geliştirilmeye açık ve öğretilebilir olması (Peterson ve Seligman, 2004; Shoshani ve Aviv, 2012) göz önünde bulundurulduğunda okul müfredatında karakter güçlerine yönelik eğitime yer verilmesinin kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir.

Çocuklarda karakter eğitiminde değerlere odaklanıldığı ve bu değerlerin kitap, hikaye ve masallar ile kazandırılmaya çalışıldığı görülmektedir (Karatay, 2011; Kaplan, 2012; Turan ve Ulutaş, 2016; Işık, 2017). Karatay (2011) da karakter eğitimi konusunda edebi eserlerin kullanılabilirliğini belirtmektedir. Benzer şekilde Işık, Kılıç, Üzbe-Atalay, Terzi-İlhan ve Kaynak (2019) Milli Eğitim Bakanlığı'nın [MEB] öğrenciler için derlediği 100 Temel Eserdeki karakter güçlerini inceleyerek karakter güçlerini kazandırmada kitapların önemine vurgu yapmaktadır. Değerlere odaklanan ve karakter güçlerini geliştirebilecek bir diğer yöntem masallar olabilir (Sever, Memiş ve Sever, 2015). Masallar toplumsal, ahlaki değerlerin ve kültürün aktarımı konusunda önemli taşıyıcılar olarak görülmektedir (Özçelik, 2014; Sever ve diğerleri, 2015; Saltık, 2019; Gedik, 2020; Karabulut, 2022). Gedik (2020) masalların özgürlük tanıyarak hayal gücünü geliştirmesi açısından çocukların ilgisini daha çok çektiği için değerlerin kazandırılması adına diğer edebi eserlere göre daha faydalı olacağını belirtmektedir. Çünkü masallar önemli bir rol model sunmaktadır. İyi kahramanlar kötü kahramanlara karşı cesaret, nezaket ve zekâ gerektiren zorlu bir mücadele vermektedir. Bu mücadelenin kazananı olarak alçakgönüllülük ve sabır gösteren iyi kahramanlarla çocuklar kendisini özdeşleştirmektedir. Böylelikle çocukların örnek alabileceği iyi kahramanlar sayesinde çalışkanlık, iyilikseverlik, dürüstlük gibi değerler masalların büyüdü dünyasıyla aktarılmaktadır (Özçelik, 2014; Wilkes, 2018; Saltık, 2019; Gedik, 2020; Karabulut, 2022). Ayrıca masallar iyiliğin gücüne, kendi hayallerine ve yeteneklerine inanmaları gerektiği mesajını vermesinden dolayı çocukların öz güvenini artırdığı belirtilmektedir (Özçelik, 2014; Wilkes, 2018). Bununla birlikte masallar çocukların karakter gelişiminde ve ahlaki değerlerin öğretilmesinde ilham verici bir araç olarak görülmektedir (Rahman, 2017). Bu

yönüyle masalların erdemli olma ve karakterin güçlü yönlerini ön plana çıkarma konusunda okuyuculara ya da dinleyicilere yardımcı olabileceği söylenebilir.

Alanyazın incelendiğinde Anadolu Masalları'nda karakter güçlerini inceleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Ayrıca Türkiye'de çocukluk döneminde edebi eserlerde karakter güçlerini ele alan sınırlı sayıda araştırma olduğu görülmektedir (Altuntaş, 2019; Işık ve diğerleri, 2019). Anadolu Masalları'ndaki karakter güçlerinin belirlenmesinin eğitim alanındaki uygulayıcılara okul öncesi dönemden itibaren çocukların karakter güçlerini geliştirebilmek adına uygun içerikler belirleyebilmeleri konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte kültürel olarak nesilden nesile aktarılan bu masalların karakter güçleri açısından dağılımını ortaya koymanın çocukların eğitimi konusunda ailelere rehberlik edebileceği söylenebilir. Bu yönüyle araştırmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada MEB'in okul öncesi ve 1 ve 2'inci sınıf ilkökul öğrencileri için derlediği Anadolu Masalları'nda yer alan karakter güçlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı kapsamında yanıt aranan sorulara aşağıda yer verilmiştir.

1.a. Okul öncesi ve ilkökul 1 ve 2'inci sınıf öğrencilerine yönelik derlenen Anadolu Masalları'nda yer alan en çok vurgulanan karakter güçleri ve erdemler nelerdir?

1.b. Okul öncesi ve ilkökul 1 ve 2'inci sınıf öğrencilerine yönelik derlenen Anadolu Masalları'nda yer alan en az vurgulanan karakter güçleri ve erdemler nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada nitel bir çalışma olup MEB'in okul öncesi ve ilkökul (1-2) kademesi için öğrencilere önerdiği Anadolu Masalları'ndaki karakter güçlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanması ve analiz edilmesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgular ile ilgili görsel ve yazılı materyalin analiz edilmesini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bununla birlikte doküman incelemesi araştırma problemine ilişkin kapsamlı bir bakış açısı ve zengin bir içerik ortaya koymaktadır (Baş ve Akturan, 2017). Bu doğrultuda Anadolu Masalları'nda karakter güçlerinin dağılımını belirlemek ve genel bir çerçeve sunmak adına masal kitapçığındaki ifadeler analiz edilmiştir.

Veri Kaynağı

Bu araştırmanın veri kaynağı okul öncesi ve 1 ve 2'inci sınıf ilkökul öğrencileri için MEB (2020c; 2021) tarafından Anadolu Masalları projesinde derlenen 30 masaldan oluşmaktadır. Proje kapsamında seçilen masalların anonim olarak uzun yıllardır anlatıldığı bilinmektedir. MEB (2019, 2020a) tarafından Türkiye'de Anadolu Masalları Projesi'nin ortak milli değerlerin kuşaklar boyu aktarılabilmesi ve çocukların hayal kurma becerilerinin desteklenmesi amacıyla geliştirildiği belirtilmektedir. Proje kapsamında çocuk edebiyatı, Türk dili, halk bilimi, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi alan uzmanından oluşan akademik heyetin okul öncesi, 1 ve 2'inci sınıf ile 3 ve 4'üncü sınıf düzeylerinde masalları üç ayrı grupta sınıflandırarak çalışmalarını yürüttükleri ifade edilmektedir. Bununla birlikte masal kitapçıklarındaki görsellerin oluşturulması için Türkiye'de 18 güzel sanatlar lisesi belirlenmiş resim öğretmenlerinin rehberliğinde öğrenciler tarafından görselleştirme çalışmaları yürütülmüştür (MEB, 2020a). Ayrıca Covid-19 salgın hastalık döneminde çocuklara psikolojik açıdan destek olabilmek için EBA TV ve You Tube kanalı

üzerinden Anadolu Masalları yayınlarının başladığı belirtilmektedir (MEB, 2020b). Bu çerçevede kültürel ve manevi değerlerin çocukların dünyasına aktarılabilmesi açısından Anadolu Masalları projesinin oldukça önemsendiği görülmektedir.

Araştırmacı Anadolu Masalları'na ulaşabilmek için öncelikle MEB Kültür Yayınları'ndan Anadolu Masalları Okul Öncesi ve İlkokul 1-2 setini temin etmiştir. Setin içinde Anadolu Masalları kitapçıkları, masallarla ilgili kazanımlar, göstergeler, oyun ve etkinlik önerileri kitabı, masal kartları, şarkı ve seslendirme kaydı bulunmaktadır. Araştırmacı analizlerine masal kitapçıklarının tamamını dahil etmiştir. Araştırmanın yapıldığı tarihte ilkokul 3 ve 4'üncü sınıflar için Anadolu Masalları yayımlanmadığı için yapılan çalışmaya dahil edilmemiştir. Tablo 1'de incelenen masallara yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Anadolu Masalları

Okul Öncesi Masalları	İlkokul Masalları
1. Altın Balta	16. Ciğer
2. Altın Yumurtlayan Tavuk	17. Tilki ile Keklik
3. Aslan ile Fare	18. Nohut Oğlan
4. Aslan, Tilki ve Geyik	19. Üç Arkadaş
5. Ayağına Diken Batan Serçe	20. Kaplumbağa Yavrusu
6. Ayşe, Fatma Kuzular	21. Karavezir
7. Bit Hatun ve Pire Bey	22. Hoşaf
8. Eş Eşine Bulmayınca	23. Karga Ağası
9. İmdi Dede	24. Hediye
10. Karga ile Tilki	25. Kurt ile Üç Öküz
11. Kitap Okuyan Ayı	26. Tencerecik
12. Köpek Yavrusu ile Kedi	27. Koca Nine ile Tilki
13. Tavşan ile Kirpi	28. Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm
14. Tilki ile Eşek	29. Çilli Tavuk ve Yavruları
15. Tilki ile Leylek	30. Şemşirak Taşları

Tablo 1'de belirtildiği üzere 15 okul öncesi, 15 ilkokul 1 ve 2'inci sınıflara yönelik olmak üzere toplam 30 masal araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma çerçevesinde Anadolu Masalları'ndaki karakter güçlerinin incelenmesi hedeflenmektedir.

Veri Toplama Araçları

Peterson ve Seligman (2004) tarafından karakter güçleri ve erdemler sınıflaması dikkate alınarak araştırmacılar tarafından karakter güçleri formu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu formda sırasıyla erdemler, her bir erdem kapsadığı karakter güçleri ve tanımları, masal kitabında ifadenin yer aldığı sayfa sayısı, toplam frekans, örnek cümleler ve ilgili karakter gücüne yönelik metinde sözel olarak geçmeyen fakat gözlemlenen kahramanın davranışı sütunlarına yer verilerek tablolştırılmıştır. Form her bir masal için ayrı ayrı doldurulmuş olup ilgili karakter gücü ile ilişkili olduğu düşünülen cümleler ve paragraflar örnek ifadeler sütununa

işlenmiştir. Formda olay örgüsü/davranış sütunu sadece somut davranışlar gözlemlendiğinde doldurulmuştur. Örneğin, Ciğer masalında “Kızın ciğeri annesine götürmek, amacına ulaşmak için sırasıyla çiftçiye, aktara, kunduracıya, dericiye, öküze, rençpere gitmesi” şeklinde metinde olay örgüsünde anlatılan somut davranışlar azim karakter gücüne kodlanmıştır. Kodlamalarda çoğunlukla masallarda geçen doğrudan ifadelere başvurulmuştur. Karakter Güçleri formuna ilişkin bir örnek Ek-1’de sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde Anadolu Masalları’ndaki karakter güçlerinin belirlenebilmesi için betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz, önceden belirlenmiş temalar çerçevesinde verilerin yorumlanmasına ve özetlenmesini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu aşamada örnekleme belirleme, kategorileri oluşturma, analiz birimine karar verme ve verilerin sayısallaştırılması olmak üzere dört aşamalı analiz basamakları takip edilmiştir (Bailey,1982 akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018). Öncelikle okul öncesi ve ilkokul için önerilen masalların tamamı Peterson ve Seligman (2004) tarafından kavramsallaştırılan Karakter Güçleri ve Erdemler çizelgesi esas alınarak kodlanmıştır. Daha sonra analiz birimi cümle veya paragraf olarak belirlenerek masalların içeriğinde gözlemlenen karakter güçleri forma işlenmiştir. Analizler tamamlandıktan sonra ise elde edilen karakter güçlerinin frekansları tabloya dönüştürülmüştür.

Aktarılabirlik ve Teyit Edilebilirlik Çalışmaları

Bu çalışmada inandırıcılığı sağlayabilmek adına araştırma süreci ve sonuçları mümkün olduğunca açık bir şekilde paylaşılmaya çalışılmıştır. Aktarılabirliği sağlamak için MEB (2020c; 2021) tarafından yayınlanan Anadolu Masalları’nın tamamı çalışmaya dahil edilmiştir. Ayrıca karakter gücünü yansıtan ifadeleri doğru bir şekilde belirleyebilmek adına masallar 3 kere okunmuş ve ilgili ifadeler karakter güçleri formuna doğrudan alıntı olarak işlenmiştir. Bununla birlikte çalışmacı üç ay sonra masalları yeniden okuyarak formdaki ifadelerin kontrolünü yapmıştır. Masaldaki ifadeler aynı anda birden fazla karakter gücünü içerdiği düşünüldüğünde ifadeler her bir karakter gücüne ayrıca yerleştirilmiştir.

Teyit edilebilirliği sağlamak amacıyla çalışmacı tarafından kodlanan veriler bağımsız alan uzmanı bir çalışmacı tarafından kontrol edilmiş olup kodların temalara uygunluğu değerlendirilmiştir. Verilerin teyit edilebilirliğinin sağlanması için Miles ve Huberman’ın (1994) önerdiği görüş birliğinin görüş ayrılığı ve görüş birliği toplam sayısına oranının yüz ile çarpılması formülü kullanılmıştır. Buna göre çalışmanın teyit edilebilirlik oranı %90,61 olarak hesaplanmıştır. Bununla birlikte kodlamaların uygunluğunun değerlendirilmesi adına pozitif psikoloji konusunda uzman olan ikinci çalışmacı yazardan görüş alınarak yeniden düzenlemeler yapılmıştır. İfadelerin temalara uygunluğu konusunda tereddüt yaşandığında ilgili masaldaki ifade yeniden okunmuş ve çalışmacılar kendi aralarında tartışarak verilere son hali verilmiştir.

Araştırmacıların Rollerini

Birinci Araştırmacı

Araştırmacı Milli Eğitim Bakanlığı’nda ilkokul kademesinde psikolojik danışman olarak 3 yıldır çalışmaktadır. Ayrıca Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı’nda doktora yapmaktadır. Doktora dersleri kapsamında Pozitif Psikoloji ve

Nitel Araştırma Yöntemleri derslerini başarıyla tamamlamıştır. Yazar araştırmada verilerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlaştırılmasında aktif rol almıştır.

İkinci Araştırmacı

Araştırmacı profesör olarak Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda görev yapmakta olup 34 yıldır akademik kariyere sahiptir. Ayrıca araştırmacının pozitif psikoloji alanında karakter güçleri ve erdemler konusunda çalışmaları bulunmaktadır. Yazar araştırmada verilerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlaştırılmasında birinci araştırmacı ile birlikte çalışmış ve sürece rehberlik etmiştir.

Bulgular

Bu bölümde Anadolu Masalları her bir karakter gücüne göre ayrı ayrı incelenmiş ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

Bilgelik erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkököl masalları kapsamında bilgelik erdemi altında yer alan karakter güçlerine Tablo 2' de yer verilmiştir.

Tablo 2. Bilgelik Erdemi Altında Yer Alan Karakter Güçlerinin Frekans Analizi Sonuçları

BİLGELİK													
	Masal Adı	Özgünlük		Merak		Açık Fikirlilik		Öğrenme Aşkısı		Çok Yönlü Bakış Açısı		Toplam	
		F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Masalları	1.Altın Balta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.Altın Yumurtlayan Tavuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3.Aslan ile Fare	0	0	0	0	1	3.45	0	0	0	0	1	3.45
	4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5.Ayağına Diken Batan Serçe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.Ayşe, Fatma Kuzular	3	10.34	0	0	0	0	0	0	0	0	3	10,34
	7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	8. Eş Eşini Bulmayınca	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45	1	3.45
	9. İmdi Dede	1	3.45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45
	10.Karga ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	11.Kitap Okuyan Ayı	1	3.45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45
	12.Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13. Tavşan ile Kirpi	1	3.45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45
	14.Tilki ile Eşek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	15.Tilki ile Leylek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	İlkokul	16. Ciğer	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45	1

Masalları	17. Tilki ile Keklik	2	6.90	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6.90
	18. Nohut Oğlan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	19. Üç Arkadaş	0	0	1	3.45	0	0	0	0	1	3.45	2	
	20. Kaplumbağa Yavrusu	2	6.90	0	0	0	0	0	0	1	3.45	3	10,34
	21. Karavezir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	22. Hoşaf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	23. Karga Ağası	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45	1	3.45
	24. Hediye	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45	1	3.45
	25. Kurt ile Üç Öküz	0	0	0	0	0	0	0	0	3	10.34	3	10.34
	26. Tencerecik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	27. Koca Nine ile Tilki	1	3.45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.45
	28. Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	1	3.45	0	0	0	0	0	0	1	3.45	2	6.90
	29. Çilli Tavuk ve Yavruları	1	3.45	0	0	0	0	0	0	2	6.90	3	10,34
	30. Şemşirak Taşları	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6.90	2	6.90
	TOPLAM	13	44.84	1	3.45	1	3.45	0	0	14	48.29	29	100

Tablo 2 incelendiğinde okul öncesi ve ilkököl masallarında Bilgelik erdeminin kapsadığı özgünlük, merak, açık fikirlilik, öğrenme aşkı ve çok yönlü bakış açısı karakter güçleri toplamda 29 kere yer almıştır. Bilgelik erdemi kategorisinde masallarda en fazla yer alan karakter gücünün çok yönlü bakış açısı (n=14, %48.29) olduğu bulunmuştur. Ardından özgünlük (n=13, %44.84), merak (n=1, %3.45) ve açık fikirlilik (n=1, %3.45) karakter güçleri bu sıralamayı takip etmektedir. Bununla birlikte incelenen masallarda karakter güçlerinden öğrenme aşkına hiç rastlanılmamıştır. Aşağıda Bilgelik erdemi içerisinde tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadeler örnekler sunulmuştur.

Özgünlük: “Tilki baba, bakıyorum da iyi bir avcısın. Peki beni yedikten sonra da kendine ‘Aferin’ diyor musun, demiş. Tilki onaylayacak şekilde kafasını sallamış. “O zaman şimdi söyle o güzel sesini ben de duyayım”, demiş. Tilki ‘Aferin!’ demek için ağzını açınca keklik uçup bir dalın üzerine konmuş ve Tilki baba, sana saf, bana da uyanık derler, demiş.” (Tilki ile Keklik-İlkökököl Anadolu Masalları, s. 7)

Merak: “Çoban iyice meraklanmış, bu üç hayvanın bunca farklılığa rağmen nasıl bu kadar iyi anlaşmışına şaşır kalmış.” (Üç Arkadaş-İlkökököl Anadolu Masalları, s. 16)

Açık Fikirlilik: “Fare haklı, ben bunu yersen karnım hiç doymaz. İyisi mi ben bunu bırakayım, diye düşünmüş.” (Aslan ile Fare-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 9)

Çok Yönlü Bakış Açısı: “Gençler, hepiniz kızım için büyük fedakarlıkta bulundunuz ancak iki gönlün rıza göstermediği yerde sevgi olmaz. Seven sevdiğine her şekilde kavuşur, at vesile. Seven sevdiğini her yerden görür, ayna nafile. Bir tek ölüme çare olmaz.” (Hediye-İlkökököl Anadolu Masalları, s. 14).

Cesaret erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkököl masalları kapsamında Cesaret erdemi altında yer alan karakter güçlerine Tablo 3’ te yer verilmiştir.

Tablo 3. Cesaret Erdemi Altında Yer Alan Karakter Güçlerinin Frekans Analizi Sonuçları

CESARET											
	Masal Adı	Cesur Olma		Azim		Dürüstlük		Yaşam Coşkusu		Toplam	
		f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Masalları	1. Altın Balta	0	0	0	0	2	9.52	0	0	2	9.52
	2. Altın Yumurtlayan Tavuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3. Aslan ile Fare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	1	4.76	0	0	0	0	1	4.76
	5. Ayağına Diken Batan Serçe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6. Ayşe, Fatma Kuzular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	1	4.76	0	0	0	0	1	4.76
	8. Eş Eşini Bulmayınca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9. İmdi Dede	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	10. Karga ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	11. Kitap Okuyan Ayı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İlkokul Masalları	12. Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13. Tavşan ile Kirpi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	14. Tilki ile Eşek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	15. Tilki ile Leylek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16. Ciğer	0	0	2	9.52	0	0	0	0	2	9.52
	17. Tilki ile Keklik	0	0	0	0	1	4.76	0	0	1	4.76
	18. Nohut Oğlan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	19. Üç Arkadaş	1	4.76	0	0	1	4.76	1	4.76	3	14.29
	20. Kaplumbağa Yavrusu	0	0	1	4.76	0	0	0	0	1	4.76
	21. Karavezir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	22. Hoşaf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	23. Karga Ağası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	24. Hediye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	25. Kurt ile Üç Öküz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	26. Tencerecik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	27. Koca Nine ile Tilki	0	0	1	4.76	0	0	0	0	1	4.76
	28. Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	0	0	1	4.76	0	0	0	0	1	4.76
	29. Çilli Tavuk ve Yavruları	0	0	2	9.52	0	0	0	0	2	9.52
	30. Şemşirak Taşları	5	23.81	1	4.76	0	0	0	0	6	28.57
TOPLAM	6	28.57	10	47.6	4	19.04	1	4.76	21	100	

Tablo 3 incelendiğinde okul öncesi ve ilkokul masallarında Cesaret erdeminin kapsadığı cesur olma, azim, dürüstlük ve yaşam coşkusu karakter güçleri toplamda 21 kere yer almıştır. Cesaret erdemi kategorisinde masallarda en fazla yer alan karakter gücü azim (n=10, %47.6) olarak bulunmuştur. Ardından cesur olma (n=6, %28.57), dürüstlük (n=4, %19.04) ve yaşam coşkusu (n=1, %4.76) karakter güçleri sıralamayı takip etmektedir. Aşağıda Cesaret erdemi altında tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadeler örnekler sunulmuştur.

Cesur Olma: "Bu yoldan ancak yiğit ve gözü pek kişiler maksatlarına ulaşır dönerler, demiş. Ağabeyleri bu yoldan gitmeye cesaret edememiş. Onların diğer yollara saptığını gören

küçük oğlan “Bismillah” deyip sağdaki yola girivermiş.” (Şemşirak Taşları- İlkokul Anadolu Masalları, s. 7)

Azim: “Tavuk bakmış ki dört komşudan da hayır yok, başlamış eşelemeye. Gecesini gündüzüne katmış, eşelemiş. Ekebildiği kadar buğday ekmiş. ...buğdaylar yeşillenmiş, başak vermiş, o başaklar baş eğmiş, içleri dolmuş.” (Çilli Tavuk ve Yavruları-İlkokul Anadolu Masalları, s. 14-17)

Dürüstlük: “Fakir adam da dürüstlüğü sayesinde altın baltasıyla ömür boyu bolluk içinde yaşamış.” (Altın Balta-Okulöncesi Anadolu Masalları, s. 17)

Yaşam Coşkusu: “Uyandıığında bir de bakmış ki bu üç arkadaş, hala bir arada ve çok eğleniyorlar.” (Üç Arkadaş- İlkokul Anadolu Masalları, s. 16)

İnsaniyet erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkököl masalları kapsamında insaniyet erdemi altında yer alan karakter güçleri Tablo 4’ te belirtilmiştir.

Tablo 4. İnsaniyet Erdemi Altında Yer Alan Karakter Güçlerinin Frekans Analizi Sonuçları

		İNSANİYET									
		Masal Adı	Sevme/Sevilme		Nezakət		Sosyal Zekâ		Toplam		
			f	%	f	%	f	%	f	%	
Okul Masalları	Öncesi	1.Altın Balta	0	0	3	3	0	0	3	3	
		2. Altın Yumurtlayan Tavuk	1	1	0	0	1	1	2	2	
		3.Aslan ile Fare	1	1	3	3	2	2	6	6	
		4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	0	0	0	0	0	0	
		5.Ayağına Diken Batan Serçe	1	1	2	2	5	5	8	8	
		6.Ayşe, Fatma Kuzular	0	0	0	0	0	0	0	0	
		7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	7	7	0	0	7	7	
		8. Eş Eşini Bulmayınca	1	1	0	0	0	0	1	1	
		9. İmdi Dede	1	1	1	1	2	2	4	4	
		10. Karga ile Tilki	1	1	0	0	1	1	2	2	
		11. Kitap Okuyan Ayı	0	0	0	0	1	1	1	1	
		12. Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	1	1	1	1	
		13. Tavşan ile Kirpi	0	0	0	0	3	3	3	3	
		14. Tilki ile Eşek	1	1	0	0	3	3	4	4	
		15. Tilki ile Leylek	0	0	0	0	1	1	1	1	
İlkokul Masalları		16. Ciğer	1	1	1	1	0	0	2	2	
		17. Tilki ile Keklik	0	0	0	0	0	0	0	0	
		18.Nohut Oğlan	1	1	1	1	1	1	3	3	
		19. Üç Arkadaş	6	6	4	4	1	1	11	11	
		20.Kaplumbağa Yavrusu	0	0	1	1	1	1	2	2	
		21.Karavezir	0	0	3	3	0	0	3	3	
		22. Hoşaf	0	0	4	4	2	2	6	6	
		23.Karga Ağası	0	0	3	3	0	0	3	3	
		24. Hediye	1	1	1	1	1	1	3	3	
		25. Kurt ile Üç Öküz	0	0	0	0	0	0	0	0	
		26.Tencerecik	2	2	2	2	2	2	6	6	
		27. Koca Nine ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0	
		28. Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	6	6	2	2	0	0	8	8	
		29. Çilli Tavuk ve Yavruları	0	0	5	5	1	1	6	6	
		30. Şemşirak Taşları	2	2	2	2	0	0	4	4	
TOPLAM		26	26	45	45	29	29	100	100		

Tablo 4 incelendiğinde okul öncesi ve ilkököl masallarında insaniyet erdeminin kapsadığı sevme/sevilme, nezaket ve sosyal zekâ karakter güçleri toplamda 100 kere yer

almıştır. insaniyet erdemi kategorisinde masalarda en fazla yer alan karakter gücünün nezaket (n=45, %45) olduğu bulunmuştur. Bu sıralamayı sosyal zekâ (n=29, %29) ve sevmeye/sevilmek (n=26, %26) karakter güçleri takip etmektedir. Aşağıda insaniyet erdemi altında tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadeler örnekler sunulmuştur.

Sevme/Sevilmek: “Bu köyde iyi kalpli bir adam varmış. Bu adamın bir tavuğu varmış ve adam tavuğunu çok severmiş. Her gün başını okşar, ona güzel sözler söylemiş. Tavuk da ona her gün altın bir yumurta verirmiş.” (Altın Yumurtlayan Tavuk-Okul Öncesi Masalları, s. 5).

Nezaket: “Derviş de bu altınları fakir fukaraya dağıtmış.” (Karavezir-İlkokul Anadolu Masalları, s. 4)

Sosyal Zekâ: “Serçe su içerken kulağına bir türkü sesi gelmiş. ‘Bu türküyü kim söylüyor böyle dertli dertli?’ diye kendi kendine söylenirken oradan geçen davulcuyu görmüş.” (Ayağında Diken Batan Serçe-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 20)

Adalet erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkökuller masalları kapsamında Adalet erdemi altında yer alan karakter güçlerine Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. Adalet Erdemi Altında Yer Alan Karakter Güçlerinin Frekans Analizi Sonuçları

ADALET									
	Masal Adı	Takım Çalışması		Hakkaniyet		Liderlik		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Masalları	1. Altın Balta	0	0	0	0	0	0	0	0
	2. Altın Yumurtlayan Tavuk	0	0	0	0	0	0	0	0
	3. Aslan ile Fare	1	4.35	0	0	1	4.35	2	8.70
	4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	0	0	0	0	0	0
	5. Ayağına Diken Batan Serçe	0	0	0	0	0	0	0	0
	6. Ayşe, Fatma Kuzular	0	0	0	0	0	0	0	0
	7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	0	0	0	0	0	0
	8. Eş Eşini Bulmayınca	0	0	0	0	0	0	0	0
	9. İmdi Dede	0	0	0	0	0	0	0	0
	10. Karga ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0
	11. Kitap Okuyan Ayı	0	0	0	0	0	0	0	0
	12. Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	0	0	0	0
	13. Tavşan ile Kirpi	0	0	0	0	0	0	0	0
	14. Tilki ile Eşek	0	0	0	0	0	0	0	0
	15. Tilki ile Leylek	0	0	0	0	0	0	0	0
İlkokul Masalları	16. Ciğer	0	0	1	4.35	0	0	1	4.35
	17. Tilki ile Keklik	0	0	0	0	0	0	0	0
	18. Nohut Oğlan	0	0	0	0	0	0	0	0
	19. Üç Arkadaş	4	17.39	0	0	0	0	4	17.39
	20. Kaplumbağa Yavrusu	0	0	1	4.35	0	0	1	4.35
	21. Karavezir	0	0	4	17.39	0	0	4	17.39
	22. Hoşaf	0	0	0	0	0	0	0	0
	23. Karga Ağası	0	0	2	8.70	0	0	2	8.70
	24. Hediye	1	4.35	0	0	0	0	1	4.35
	25. Kurt ile Üç Öküz	1	4.35	0	0	0	0	1	4.35

26.Tencerecik	1	4.35	0	0	0	0	1	4.35
27. Koca Nine ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0
28.Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	0	0	0	0	0	0	0	0
29.Çilli Tavuk ve Yavruları	4	17.39	0	0	2	8.70	6	26.09
30. Şemşirak Taşları	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM	12	52.18	8	34,79	3	13,05	23	100

Tablo 5 incelendiğinde okul öncesi ve ilkökul masallarında Adalet erdeminin kapsadığı takım çalışması, hakkaniyet ve liderlik karakter güçleri toplamda 23 kere yer almıştır. Adalet erdemi kategorisinde masallarda en fazla yer alan karakter gücünün takım çalışması (n=12, %52.18) olduğu bulunmuştur. Bu sıralamayı hakkaniyet (n=8, %34.79) ve liderlik (n=3, %13.05) karakter güçleri takip etmektedir. Aşağıda Adalet erdemi altında tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadelere örnekler sunulmuştur.

Takım Çalışması: “Çoban anlamış ki tek başına güçlü olmaktan daha güçlü bir şey var. O da güçlerini birleştirip birlikten doğan kuvvetle yükünü azaltmak.” (Üç Arkadaş- İlkokul Anadolu Masalları, s. 16)

Hakkaniyet: “Bu sana iyi bir ders olsun. Bundan sonra kimseye kötülük yapma. Hele de kendinden küçük olanlara asla, demiş.” (Kaplumbağa Yavrusu-İlkokul Anadolu Masalları, s. 16)

Liderlik: “...arkadaşlarının yanına gitmiş. Durumu arkadaşlarına anlatmış ve “Haydi, gelin, aslanı kurtaralım, demiş. Farelerin hepsi birden toplanmış.” (Aslan ile Fare-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 13)

Ölçülülük erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkökul masalları kapsamında Ölçülülük erdemi altında yer alan karakter güçlerine Tablo 6’ da yer verilmiştir.

Tablo 6. Ölçülülük Erdemi Altında Yer Alan Karakter Güçlerinin Frekans Analizi Sonuçları

ÖLÇÜLÜLÜK											
	Masal Adı	Affetme		Alçakgönüllülük		Tedbirlilik		Öz- düzenleme		Toplam	
		f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Masalları	1.Altın Balta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.Altın Yumurtlayan Tavuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3.Aslan ile Fare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	0	0	0	0	2	5.41	2	5.41
	5.Ayağına Diken Batan Serçe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.Ayşe, Fatma Kuzular	0	0	0	0	2	5.41	0	0	2	5.41
	7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	8.Eş Eşini Bulmayınca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9. İmdi Dede	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	10. Karga ile Tilki	0	0	0	0	0	0	1	2.70	1	2.70

	11.Kitap Okuyan Ayı	2	5.41	0	0	0	0	0	0	2	5.41
	12. Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13. Tavşan ile Kirpi	0	0	0	0	0	0	1	2.70	1	2.70
	14. Tilki ile Eşek	0	0	0	0	0	0	1	2.70	1	2.70
	15. Tilki ile Leylek	0	0	0	0	0	0	2	5.41	2	5.41
İlkokul Masalları	16. Ciğer	1	2.70	0	0	1	2.70	1	2.70	3	8.11
	17. Tilki ile Keklik	0	0	0	0	1	2.70	1	2.70	2	5.41
	18.Nohut Oğlan	0	0	0	0	0	0	2	5.41	2	5.41
	19. Üç Arkadaş	0	0	0	0	2	5.41	0	0	2	5.41
	20.Kaplumbağa Yavrusu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	21.Karavezir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	22. Hoşaf	1	2.70	0	0	1	2.70	2	5.41	4	10.81
	23.Karga Ağası	0	0	0	0	2	5.41	0	0	2	5.41
	24. Hediye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	25. Kurt ile Üç Öküz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	26.Tencerecik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	27. Koca Nine ile Tilki	0	0	0	0	0	0	1	2.70	1	2.70
	28.Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	0	0	0	0	4	10.81	0	0	4	10.81
	29. Çilli Tavuk ve Yavruları	1	2.70	0	0	1	2.70	4	10.81	6	16.22
	30. Şemşirak Taşları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	5	13.51	0	0	14	37.84	18	48.65	37	100

Tablo 6 incelendiğinde okul öncesi ve ilkokul masallarında Ölçülülük erdeminin kapsadığı affetme, tedbirlik ve öz-düzenleme karakter güçleri toplamda 37 kere yer almıştır. Ölçülülük erdemi kategorisinde masallarda en fazla yer alan karakter gücünün öz-düzenleme (n=18, %48.65) olduğu bulunmuştur. Bu sıralamayı tedbirlik (n=14, %37.84) ve affetme (n=5, %13.51) karakter güçleri takip etmektedir. Bununla birlikte incelenen masallarda alçakgönüllük karakter gücüne hiç rastlanılmamıştır. Aşağıda Ölçülülük erdemi altında tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadeler örnekler sunulmuştur.

Affetme: “Padişah ayının haline gülmüş, adama da acımış ve onu affetmiş.” (Kitap Okuyan Ayı-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 12)

Tedbirlik: “... onları sıkıca tembihlermiş. Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm, beni iyi dinleyin. Günün birinde kurt gelip sizi yemek isteyebilir. O yüzden kim gelirse gelsin benim söylediğim sözleri söylemeden sakın kapıyı açmayın. Yavruları da Tamam anneciğim, senden başka kimseye kapımızı açmayız, derlermiş.” (Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm-İlkokul Anadolu Masalları, s. 7)

Öz-düzenleme: “Tilki hatasını anlamış. Hem geyiğim düşmanlığını kazandım hem de aslanı memnun edemedim, demiş. Tilki o günden sonra kimsenin işine karışmamış.” (Aslan, Tilki ve Geyik-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 17)

Aşkınlık erdemi altında yer alan karakter güçlerinin dağılımına ilişkin frekans analizi sonuçları

Okul öncesi ve ilkokul masalları kapsamında Aşkınlık erdemi altında yer alan karakter güçlerine Tablo 7’ de yer verilmiştir.

Tablo 7. Aşkınlık erdemi altında yer alan karakter güçlerinin frekans analizi sonuçları

AŞKINLIK													
	Masal Adı	Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri		Şükran		Umut		Mizah		Maneviyat		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
		Okul Öncesi Masalları	1. Altın Balta	1	3.13	0	0	0	0	0	0	0	0
	2. Altın Yumurtlayan Tavuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3. Aslan ile Fare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4. Aslan, Tilki ve Geyik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5. Ayağına Diken Batan Serçe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6. Ayşe, Fatma Kuzular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7. Bit Hatun ve Pire Bey	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	8. Eş Eşini Bulmayınca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9. İmdi Dede	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	10. Karga ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	11. Kitap Okuyan Ayı	0	0	0	0	0	0	1	3.13	0	0	1	3.13
	12. Köpek Yavrusu ile Kedi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13. Tavşan ile Kirpi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	14. Tilki ile Eşek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	15. Tilki ile Leylek	2	6.25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6.25
İlkokul Masalları	16. Ciğer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	17. Tilki ile Keklik	5	15.63	0	0	0	0	0	0	0	0	5	15.63
	18. Nohut Oğlan	0	0	0	0	2	6.25	0	0	3	9.38	5	15.63
	19. Üç Arkadaş	2	6.25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6.25
	20. Kaplumbağa Yavrusu	1	3.13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.13
	21. Karavezir	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.13	1	3.13
	22. Hoşaf	0	0	1	3.13	0	0	0	0	2	6.25	3	9.38
	23. Karga Ağası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	24. Hediye	2	6.25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6.25
	25. Kurt ile Üç Öküz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	26. Tencerecik	3	9.38	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9.38
	27. Koca Nine ile Tilki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	28. Şengülüm, Şüngülüm ve Mengülüm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	29. Çilli Tavuk ve Yavruları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	30. Şemşirak Taşları	6	18.75	0	0	0	0	0	0	0	0	6	18.75
	TOPLAM	22	68.77	1	3.13	2	6.25	1	3.13	6	18.76	32	100

Tablo 7 incelendiğinde okul öncesi ve ilkökul masallarında Aşkınlık erdeminin kapsadığı estetik ve mükemmelliğin takdiri, şükran, umut, mizah ve maneviyat karakter

güçleri toplamda 32 kere yer almıştır. Aşknlık erdemi kategorisinde masallarda en fazla yer alan karakter gücü estetik ve mükemmelliğin takdiri (n=22, %68.77) olmuştur. Daha sonra maneviyat (n=6, %18.76), umut (n=2, %6.25), şükran (n=1, %3.13 ve mizah (n=1, %3.13) karakter güçleri sıralamayı takip etmektedir. Aşağıda Aşknlık erdemi altında tespit edilen karakter güçlerine ilişkin doğrudan alıntı yapılan ifadelere örnekler sunulmuştur.

Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri: “Ay ne güzel keklik, bu kadar çok öttüğün halde yine de sesin kısılmıyor, demiş.” (Tilki ile Keklik-İlkokul Anadolu Masalları, s. 4)

Şükran: “Birer tas hoşaf alan köylüler binbir dua ve teşekkürle oradan ayrılmışlar.” (Hoşaf-İlkokul Anadolu Masalları, s. 9)

Umut: “Meğer bir şeyi çok ister ve gerçekleşeceğine inanırsan ruhunun derinliklerinde büyüyen bu kocaman rüya; bir nohut tanesinde can bulur, serilirmiş önüne.” (Nohut Oğlan-İlkokul Anadolu Masalları, s. 19)

Mizah: “Padişahım, ayı kendisini kitap okumaya öyle vermiş ki ne hâle geldiğinin o bile farkında değil, demiş. Padişah ayının hâline gülmüş.” (Kitap Okuyan Ayı-Okul Öncesi Anadolu Masalları, s. 12)

Maneviyat: “Keşke bir çocuğum olsa diye geçirirmiş aklından. Bir gün ‘Allah’ım bana bir çocuk nasip eyle, istersen nohuttan küçük olsun’ demiş.” (Nohut Oğlan-İlkokul Anadolu Masalları, s. 4)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada MEB (2020c; 2021) tarafından okul öncesi ile ilkökul kademesi 1 ve 2’inci sınıf öğrencilerine yönelik derlenen 30 Anadolu Masalı karakter güçleri çerçevesinde incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen ilk bulgulara göre en çoktan en aza doğru vurgu yapılan erdemlerin altında yer alan karakter güçleri sırasıyla insaniyet erdeminde nezaket, sosyal zekâ , sevme/sevilme; Ölçülülük erdeminde öz-düzenleme, tedbirlik, affetme; Aşknlık erdeminde estetik ve mükemmelliğin takdiri, maneviyat, umut, şükran ve mizah; Bilgelik erdeminde çok yönlü bakış açısı, özgünlük, merak, açık fikirliklik; Adalet erdeminde takım çalışması, hakkaniyet, liderlik ve Cesaret erdeminde azim, cesur olma, dürüstlük, yaşam coşkusu olduğu görülmüştür. İlkokul ve okul öncesi Anadolu Masalları’nda en çok vurgulanan erdem insaniyet olurken en çok vurgulanan karakter gücünün Nezaket olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte okul öncesi ve ilkökul masallarının her birinde en az bir karakter gücünün olduğu belirlenmiştir. Türkiye’de masallarda karakter güçlerini inceleyen bir araştırmaya ulaşılammıştır. Fakat bu araştırmanın bulgularıyla benzer nitelikte Altuntaş’ın (2019) Behiç Ak’ın çocuklarla ilgili romanlarında erdemleri ve karakter güçlerini incelediği çalışmasında insaniyet erdemi üçüncü sırada en fazla tekrar eden erdem olup yine bu erdemde içinde en fazla nezaket karakter gücünün vurgulandığı bulunmuştur. Ayrıca ilkökul ile ortaokul öğrencilerine önerilen 100 Temel eser kapsamında karakter güçlerinin incelendiği başka bir çalışmada en fazla insaniyet erdeminin içinde yer alan sevme/sevilme karakter gücünün ön plana çıktığı belirtilmektedir (Işık ve diğerleri, 2019). Okul öncesi ve ilkökul döneminin mutlu ve topluma katkıda bulunan bireylerin yetişmesi için sosyal becerilerin kazanıldığı kritik yıllar olduğu belirtilmektedir (Samancı ve Uçan, 2017). Bu dönemde hayatı öğrenme, insana sevgiyle yaklaşma, sağlıklı iletişim kurma ve sorumluluk bilincinin geliştiği vurgulanmaktadır (Arslan, 2022). Bu doğrultuda insaniyet erdemi altında yer alan nezaket, sevme/sevilme ve sosyal zekâ karakter güçlerinin masallar yoluyla aktarılmasının çocuklara sosyal ve duygusal becerilerin kazandırılmasında yardımcı olabileceği söylenebilir.

Türkiye’de edebi eserlerde karakter gücünü inceleyen araştırmalar sınırlı (Altuntaş, 2019; Işık ve diğerleri, 2019) olsa da masallarda değerleri inceleyen araştırmaların bulguları bu çalışmadan elde edilen sonuçlarla tutarlılık göstermektedir (Tural ve Şahan, 2017; Dağı, Alptekin ve Kaplan, 2018; Senek, 2018; Özbaşı, 2020; Arslan, 2022). Örneğin, Dağı ve diğerleri (2018) Türk dünyası hayvan masallarında en sık başkalarına yardım etmeyi ve iyilikte bulunmayı içeren nezaket karakter gücüne benzer olan yardımseverlik değerine yer verildiğini belirtmektedir. Arslan (2022) ise MEB Anadolu Masalları okul öncesi serisinde saygı, sevgi, dayanışma, empati, dostluk, barış, dürüstlük ve mutluluk değerlerinin olduğunu tespit etmiştir. Benzer şekilde Senek (2018) ve Özbaşı (2020), Aytül Akal’ın masallarında en çok sevgi olmak üzere yardımseverlik, dostluk, saygı ve dayanışma değerlerinin işlendiği bulunmuştur. Bununla birlikte Kılcan (2016), Ignác Kúnos’un Kırk Dört Türk peri masalında, Topbaş (2015) da Sema Maraşlı’nın masallarında, Tural ve Şahan (2017) ise Keloğlan masallarında en fazla yardımseverlik, nezaket, sevgi ve aile birliğine önem verme değerlerinin olduğunu raporlamışlardır. Alan yazındaki araştırmaların sonuçlarıyla bu araştırmanın sonuçları bir arada değerlendirildiğinde nezaket, sevme/sevilme ve sosyal zekâ karakter güçlerinin Türkiye’de kültürel olarak aktarımına önem verildiği yorumu yapılabilir. Türkiye geçmişten bu yana bulunduğu coğrafya gereği çeşitli medeniyetlere hoşgörü ile ev sahipliği yapmıştır. Türk kültürünün şekillenmesine katkıda bulunan Mevlana Celaleddin Rumi, Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre gibi düşünürler sevgi, kabul, anlayış, hoşgörü ve yardımlaşma değerlerinin gelişmesi konusunda topluma rehberlik etmişlerdir (Yavuzer,2013; Dağı,2020). Dolayısıyla Anadolu Masalları’nda kültürel değerlerin aktarılması söz konusu olduğundan en çok insanîyet erdemi, nezaket, sevme/sevilme ve sosyal zekâ karakter güçleri ile karşılaşmış olabilir.

Bu araştırmadan elde edilen ikinci bulguya göre en az vurgulanan erdem Cesaret olurken incelenen masalların hiçbirinde öğrenme aşkı ve alçakgönüllülük karakter güçlerine rastlanılmamıştır. Ayrıca özgünlük, çok yönlü bakış açısı, yaşam coşkusu, şükran ve mizah karakter güçleri okul öncesi ve ilkökul olmak üzere toplam 30 masal içerisinde sadece bir kez yer almaktadır. Bu karakter güçlerinin ortak noktası soyut düşünme ve değerlendirme yapabilme becerisi olarak ele alınabilir. Özgünlük, çok yönlü bakış açısı, yaşam coşkusu, şükran, mizah, alçakgönüllülük ve öğrenme aşkı karakter güçlerinin çocukların gelişimsel düzeylerine göre soyut kalabileceği düşüncesiyle masalarda yer verilmesi tercih edilmemiş ya da daha az işlenmiş olabilir. Bununla birlikte çağdaş eğitim, problem çözebilen, yaratıcı ve duygusal zekâ sı yüksek bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir (Ertuğrul ve Kutluca, 2021). İkökul döneminde çocukların öğrenmeye ilişkin tutum oluşturduğu akademik, kişisel, sosyal ve ahlaki gelişimlerinin temeli atılmaktadır (Tuzgöl-Dost, 2020). Bu nedenle öğrencilerin üretken ve sağlıklı bir yetişkin olmalarına yardımcı olabilmek amacıyla erken yaşlarda sosyal duygusal gelişimlerini desteklemek açısından söz edilen karakter güçlerinin de geliştirilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olacak şekilde araştırmada daha az gözlemlenen karakter güçlerini içeren masalların tespit edilerek okul öncesi ve ilkökul bölümüne eklenmesi faydalı olabilir.

Araştırma kapsamında dikkat çeken bir başka bulgu okul öncesi kısmında bazı masalarda karakter gücü yer almasına rağmen olay kurgusunda olumsuz öğelerin veya zıtlıkların bulunmasıdır. Örneğin; okul öncesi bölümünde Eş Eşini Bulmayınca masalında “Düşünmeden cevap veren kurbağa ‘Gel uzun bir ip bulup bir ucunu senin ayağına, bir ucunu da benim ayağıma bağlayalım. Böylece birbirimizi daha kolay bulabiliriz, demiş.” ifadesiyle özgünlük karakter gücünün olumsuzunun yansıtıldığı görülmektedir. Bununla birlikte masal kurgusunun sonunda kartalın fareyi yakalaması üzerine kurbağanın da beraberinde yem olması konusunda “Bu durumu gören insanlar, gülüşmeye başlamışlar.

İçlerinden birisi 'Ah akılsız kurbağa, sen kartalın yemi değilsin ki! Niçin gökyüzünde sallanıyorsun' demiş" ifadeleri hakaret içeren olumsuz kelimelerle kurbağanın deneyimini ele almıştır. Bir başka okul öncesi masalında Altın Yumurtlayan Tavuk 'da başlangıçta sevmeye/sevilme karakter gücü "Bu köyde iyi kalpli bir adam varmış. Bu adamın bir tavuğu varmış ve adam tavuğunu çok severmiş. Her gün başını okşar, ona güzel sözler söylemiş. Tavuk da ona her gün altın bir yumurta verirmiş." cümleleriyle ifade edilmiştir. Ardından masalda geçen "Gün geçtikçe köylü, tavuğun karnında bir hazine olduğunu düşünmeye başlamış. ...Bu düşünceyle tavuğun karnını kesmeye karar vermiş... Tavuğun karnına merakla bakmış. Bir de ne görsün? Tavuğun karnında ne altın varmış ne de hazine! ... Açgözlülüğü yüzünden hem sevgili tavuğundan hem de altın yumurtalarından olmuş." ifadeleriyle merak, nezaket ve sevmeye/sevilme karakter güçlerinin olumsuzluğunu yansıtılmış ve masal istenmeyen bir şekilde sonlanmıştır. Okul öncesi masallarından Aslan, Tilki ve Geyik 'de ise "İlk bulduğun geyiği kandırarak buraya getir. Siz içeriye girerken ben kapının arkasından çıkıp geyiğin üzerine atlarım." ifadesi dürüstlük karakter gücünün, "Aslan, geyiği elinden kaçırdığı için çok sinirlenmiş. Sinirini de tilkiden çıkarmış." sosyal zekâ karakter gücünün olumsuzluğunu yansıtmaktadır. Masallarda kahramanların zorlukla karşılaşması ve mücadele vererek sonunda iyilerin kazanması temel bir örüntü olsa da (Saltık, 2019), yukarıda belirtilen üç masalda karakter güçleri açısından zıtlıkların olduğu dikkat çekmektedir. Karagöz (2017) masallarda olumsuz öğeler bulunabileceğinden ebeveynler ya da eğitimcilerin çocukların gelişimine uygun masallar seçmesinin önemini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda masallarda karakter güçleri olay örgüsü içinde işlenirken okuyucusu veya dinleyicisi çocuk olan bireylere kazandırılmak istenen pozitif davranışların somut bir şekilde aktarılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Özetle bu araştırmada okul öncesi ve ilkököl Anadolu Masalları'nın her birinde en az bir karakter gücünün ve erdemın yer aldığı tespit edilmiştir. Fakat incelenen masalların tamamında öğrenme aşkı ve alçakgönüllülük karakter gücüne rastlanılmamış olup bazı karakter güçlerinin tüm masallar içinde yalnızca bir kez yer aldığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda karakter gücü ve erdemler açısından zengin başka masalların incelenerek okul öncesi ve ilkököl dönemi için hazırlanan masal grubuna dahil edilmesi önerilmektedir. Bununla birlikte çocukların gelişim dönemlerine uygun olacak şekilde erdemleri ve bu erdemlere uygun davranmayı sağlayacak karakter güçlerini öğretebilmek için masalların kurgusal akışı ve okuyucuya veya dinleyiciye verdiği mesajların yeniden incelenmesi yararlı olabilir. Ayrıca okul öncesi ve ilkököl grubuna deneysel bir yöntemle masallarla karakter güçlerinin ne kadar öğretebildiğine dair bir araştırma tasarlanabilir. Bu araştırmanın sonuçları MEB tarafından okul öncesi ve ilkököl kademesi için önerilen 30 Anadolu masalı ile sınırlıdır. Buna ek olarak ilkököl 3 ve 4. Sınıflar için Anadolu Masalları serisi yayımlandığında araştırmacılar bu masallardaki karakter güçleri ve erdemleri inceleyerek karşılaştırma yapabilirler. Ayrıca farklı yaş grupları ve gelişim dönemlerine uygun masallar seçilerek bu eserlerdeki karakter güçleri belirlenebilir.

Kaynakça

- Altuntaş, A. (2019). *Behiç Ak'ın Çocuk Romanlarında Erdemler ve Karakter Güçler*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Arslan, Y. (2022). *MEB Anadolu Masalları Okul Öncesi Kitap Serisinin Masal Anlatıcılığı ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2017). *Sosyal Bilimlerde Bilgisayar Destekli Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

- Buschor, C., Proyer, R. T., & Ruch, W. (2013). Self-and Peer-Rated Character Strengths: How Do They Relate to Satisfaction with Life and Orientations to Happiness?. *The Journal of Positive Psychology*, 8(2), 116-127.
- Dağı, F., Alptekin, M. ve Kaplan, T. (2018). Türk Dünyası Hayvan Masallarında Tespit Edilen Değerler. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(43), 227-247.
- Dağı, H. (2020). Mevlânâ Celâleddîn Rumi ve Yûnus Emre'de "İnsan Sevgisi" ve "Hoşgörü" Üzerine Bir Araştırma. *Takvim-i Vekayi*, 8(2), 158-165.
- Ertuğrul, N. ve Kutluca, A. Y. (2020). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri İlişkisi. *Academy Journal of Educational Sciences*, 4(1), 1-10.
- Fan, Q., Liu, Q., Liu, C. & Wang, Z. (2022). Childhood Trauma and Suicidal Ideation Among Chinese Adolescents: The Mediating Effects of Character Strengths and Perceived Stress. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*. Advance Online Publication.
- Gedik, S. (2020). Masalların Eğitimsel İşlevleri. *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 356-367.
- Gillham, J., Adams-Deutsch, Z., Werner, J., Reivich, K., Coulter-Heindl, v., Linkins, M., Winder, B., Peterson, C, Park, N., Abenavoli, R., Contero, A. & Seligman, M.E.P. (2011) Character Strengths Predict Subjective Well-Being During Adolescence, *The Journal of Positive Psychology*, 6(1), 31-44.
- Gülbahar, E. ve Sarı, T. (2022). The Relationship of Character Strengths with Peer Bullying and Peer Victimization Among Adolescents. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 9(3), 589-601.
- Işık, Ş., Kılıç, S., Üzbe Atalay, N., Terzi İlhan, S. & Kaynak, Ü. (2019). Investigation of character strengths in 100 Fundamental Literary Works Recommended to Primary and Secondary School Students. *Hacettepe University Journal of Education*, 34(3), 839-859.
- Işık, M. (2017). *Karakter Eğitimi Açısından Mevlâna İdris Zengin'in Hikâye ve Masallarında Eğitsel İletiler*. Yüksek Lisans Tezi. Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Kaplan, O. (2012). *Eflatun Cem Güney'in Derleyip Yazdığı Masalların Çocuklarda Karakter Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Üniversitesi.
- Karabulut, M. (2022). Freud ve Jung Işığında Masal ve Psikanaliz. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 756-764.
- Karagöz, B. (2017). Naki Tezel'in Türk Masalları Adlı Kitabının Değerler Açısından Analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 534-556.
- Karatay, H. (2011). Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı. *International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic Volume*,6(1), 1439-1454.
- Kılcan, B. (2016). Ignác Kúnos'un Kırk Dört Türk Peri Masalı Adlı Eserinin Değerler Açısından İncelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 5(3), 82-94.
- Kor, A., Pirutinsky, S., Mikulincer, M., Shoshani, A. & Miller, L. (2019). A Longitudinal Study Of Spirituality, Character Strengths, Subjective Well-Being, and Prosociality in Middle School Adolescents. *Frontiers in Psychology*, 10 (377), 1-12.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis* (2nd edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2021). *İlkokul 1-2 Anadolu Masalları İlkokul 1-2. Sınıf Masallarına İlişkin Kazanımlar-Göstergeler, Oyun ve Etkinlik Önerileri*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2020a). *Türk ve Dünya Çocukları için "Anadolu Masalları"*. <https://www.meb.gov.tr/turk-ve-dunya-cocuklari-icin-anadolu-masallari/haber/20759/tr> [Erişim tarihi 15.09.2023].
- Milli Eğitim Bakanlığı (2020b). *Türk ve Dünya Çocukları İçin 'Anadolu Masalları' Kanalı Kuruldu*. <https://eskisehir.meb.gov.tr/www/turk-ve-dunya-cocuklari-icin-anadolu-masallari-kanali-kuruldu/icerik/4489> [Erişim tarihi 15.09.2023].
- Milli Eğitim Bakanlığı (2020c). *Okulöncesi Anadolu Masalları Okulöncesi Masallarına İlişkin Kazanımlar-Göstergeler, Oyun Ve Etkinlik Önerileri* (2.bs.) Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2019). *Anadolu Masalları Projesi" Hayata Geçiyor*. <https://www.meb.gov.tr/anadolu-masallari-projesi-hayata-geciyor/haber/18755/tr> [Erişim tarihi 15.09.2023].
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.1739.pdf> [Erişim tarihi 15.09.2023].
- Özbaşı, S. (2020). Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Kök Değerler Çerçevesinde Aytül Akal Masallarının İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 178-192.
- Özçelik, M. (2014). Masal Nedir Ne Değildir? *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 756, 461-464.
- Park, N., Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004). Character Strengths and Well-Being. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23(5), 603-619.
- Park, N. & Peterson, C. (2009). Character strengths: Research and Practice. *Journal of College and Character*, 10(4), 1-10.
- Park, N. (2004). Character Strengths and Positive Youth Development. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 591(1), 40-54.
- Park, N. & Peterson, C. (2006). Character Strengths and Happiness Among Young Children: Content Analysis Of Parental Descriptions. *J Happiness Stud* 7, 323-341. Advance online publication.
- Park, N. & Peterson, C. (2008). Positive Psychology and Character Strengths: Application to Strengths-Based School Counseling. *Professional School Counseling*, 12(2), 85-92.
- Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004). *Character Strengths and Virtues a Handbook and Classification*. Oxford University Press.
- Rahman, F. (2017). The revival of local fairy tales for children education. *Theory and Practice in Language Studies*, 7(5), 336-344.
- Ruch, W., Weber, M., Park, N. & Peterson, C. (2014). Character Strengths in Children and Adolescents: Reliability and İnitial Validity of the German Values in Action Inventory of Strengths for Youth (German VIA-Youth). *European Journal of Psychological Assessment*, 30, 57-64.
- Saltık, O. (2019). Masalların Eğitimdeki Yeri. *Prof. Dr. Sedat Sever'e Armağan-Türkçe Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Kurultayı* içinde (s. 461-466). Anadolu Üniversitesi. <http://cogem.ankara.edu.tr/2019/10/15/prof-dr-sedat-severe-armagan-turkce->

- egitimi-ve-cocuk-edebiyati-kurultayi-kitabi-baski-eslemi-2/ [Erişim tarihi 15.09.2023].
- Samancı, O. ve Uçan, Z. (2017). Çocuklarda Sosyal Beceri Eğitimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 281-288.
- Senek, S. (2018). *Aytül Akal'ın Masallarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Sever, E., Memiş, A. ve Sever, S. (2015). Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 246-263.
- Shoshani, A. & Aviv, I. (2012) The Pillars of Strength for First-Grade Adjustment - Parental and Children's Character Strengths and the Transition to Elementary School, *The Journal of Positive Psychology*, 7(4), 315-326.
- Shoshani, A. & Slone, M. (2013). Middle School Transition from the Strengths Perspective: Young Adolescents' Character Strengths, Subjective Well-Being, and School Adjustment. *Journal of Happiness Studies*, 14, 1163-1181.
- Shoshani, A. & Shwartz, L. (2018). From Character Strengths to Children's Well-Being: Development and Validation of the Character Strengths Inventory for Elementary School Children. *Frontiers in Psychology*, 9(2123), 1-14.
- Taytaş, M. ve Kardaş, F. (2022). Ergenlerde Azim, Umut ve Öz-Yeterliğin Depresyon ile İlişkisi. *Okul Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 5(1), 73-106.
- Tehranchi, A., Neshat Doost, H. T., Amiri, S. & Power, M. J. (2018). The Role of Character Strengths in Depression: A Structural Equation Model. *Frontiers in psychology*, 9, (1609), 1-20.
- Topbaş, A. (2015). *Sema Maraşlı'nın Masallarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Tural, A. ve Şahan, G. (2017). Keloğlan Masallarının 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Değerler Açısından Analizi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(28), 737-749.
- Turan, F. ve Ulutaş, İ. (2016). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Etkinliklerde Kullandıkları Resimli Öykü Kitaplarının Karakter Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(209), 208-222.
- Tuzgöl-Dost, M. (2020). Okul Psikolojik Danışmanlarına Göre İlkokullardaki Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Durumu ve Sorunları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1673-1690.
- Yavuzer, H. (2013). Hoşgörü Önderi Hünkâr Hacı Bektaş Veli. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 2225-2237.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Wilkes, J. (2018). What Fairy Tales Contribute to Childrens and Adolescentsmental Health. *Television*, 31, 48-51.

Ek-1. Karakter Güçleri Formu Örneği

Erdem	Karakter Gücü	Tanımı	Masal kitabındaki ifadenin yer aldığı sayfa sayısı	Frekans	Örnek Cümleler	Olay Örgüsü/Davranış
Ölçülülük	Affetme	Hata yapan insanların eksikliklerini kabul ederek yeniden şans vermeyi içermektedir.	18	1	Leylek, bir daha hiç kimsenin malını izinsiz almayacağını söylemiş. Kız da onu affedip salıvermiş.	